

men af meget gode moraliske Grunde. Det troer jeg egentlig ikke. Jeg har læst Loven igjennem, og jeg har derved faaet den Tro, at den egentlig er udfkommen for at beskytte unge, lystige og lefsærdige Adelsmænd, som gif til de saakaldte Nagerkarle og derved, som Loven siger: have sat sig i en saadan Gjæld, at de ere komne til at forøde betydelige Arvemidler, og at de have „pikeret“ sig ved at vise en ilde og slet anvendt Genereusitet, idet de have betalt det, som de siden efter ikke havde nødig at betale efter Loven.

Den saakaldte Nagerlov, som er den, vi her nærmest have at behandle, er, som det ærede Thing bekendt, overordentlig streng; den er saa streng, at den alene af den Grund ikke bliver overholdt. Den er eiheller til at overholde, fordi alle den Slags Love, som fastsætte en vis Priis paa den Varesfort, der kaldes Penge — som vi alle have saa megen Brug for — ere umulige at overholde. Det vil ogsaa være det ærede Thing bekendt, at de, der i allerhøieste Maade omgaae Loven, er de store Magter i Staten, Regjeringen og Banken. Hver Gang vor Regjering har laant Penge, har det været til, hvad der efter Loven kaldes Nagerrenter, og Banken driver saa meget Nager som det er muligt for den at drive, og deri gjør den naturligtviis Ret. Men her indtræffer det besynderlige Tilfælde, at, dersom man laaner mod Sikkerhed i Banken og giver en Bankrente af 5 til 6 pCt., hvad det nu er, og vil laane disse Penge ud igjen til Bankrenter, og da bliver angivet, saa mister man den hele Capital; den halve Deel gaaer til Angiveren og den anden halve Deel til Kongens Kasse. Jeg troer, at det er almindeligt antaget, at det er en meget forkastelig Lov efter vore Begreber nutildags, og det har den vist allerede været anseet for i mangfoldige Aar; men jeg mener, at man ikke skal beholde i sine Lovbøger Love, som finde en saa almindelig Misbilligelse, ikke at tale om den store Ulempe, at den besværliggjør og besværliggjør alle Omsætninger og især for de meest Uformuende, thi dem er det, der hovedsagelig betaler for at denne Lov er tilstede. At fastsætte en vis Priis paa Penge, er i den Grad latterligt, at jeg vist slet ikke behøver

at opholde det ærede Thing med at udvise dette; men det er tillige bekendt, at enhver mulig Maade til at omgaae denne Lov bliver aldeles ustraffet benyttet. Der er saare sjelden Tale om at straffe dem, der omgaae Loven, men det ansees endog for en af de meest æreløse Handlinger, om Nogen vilde gjøre en Nagerstigtelse. Det er af de Sigtelser, som her i Landet meget sjelden er forekommet, jeg har kun seet et ganske enkelt Tilfælde. De i Loven omtalte sletskindede, egennyttige, ildestindede og skadelige Nagerkarle findes der formentlig af i alle Lande; men jeg troer, at en Nagerlov er noget af det Günstigste, der kan bestaae for saadanne Personer, thi de vide fuldkommen vel at handle saaledes, at de ikke synde mod den; det er jo et uøret Tilfælde, at man nogensinde faaer at høre, at de saakaldte Nagerkarle blive straffede. Jeg har erkjendigt mig noget om denne Industri, og jeg har erfaret, at der her i Byen ikke er et saa ringe Antal af saadanne Etablissementer; jeg har hørt, at Nogle begynde et saadant Etablisement med 30 til 40 Rbd. Capital; 1000 Rbd. skal være et overordentligt Fond, men de vide naturligtviis ved stadige Verelomsætninger at forøge deres Capital. Efter den Underretning, jeg har faaet, varierer Rentefoden fra 30 til 120 pCt. Der synes imidlertid hos mange Folk at være en vis Art af Omhed for Nagerkarlene; jeg veed saaledes Tilfælde, hvor Folk have gjort Accord med deres Creditorer, men givet Nagerkarlene deres fulde Beløb, hos hvem de have havt Hjælp i Nødens Stund. Jeg har personlig ikke nogen Medlidenshed med den Bedrift, om den virkelig skulde blive tiltetgjort ved Ophævelsen af Nagerloven, og jeg har tillige et Haab om, at vi ikke skulde blive breidede for, at vi angribe en fra „Fortiden nedarvet Industri“, især da der er Haab om, at mange bedre og heldigere Industrier, der ogsaa ere nedarbejdede, ville lide Indskrænkning. Jeg troer derfor ikke, at Thinget i mindste Maade skulde blive betænkeligt ved, om de Folk, som egentligt vinde ved, at Nagerloven bestaaer, skulde tabe ved dens Ophævelse, ja maakke aldeles miste deres Levebrød. Der er ingen Spørgsmaal om, at hele Landets